

AMERICAN CHAMBER
OF COMMERCE
UKRAINE

№ 20 – 821
20 листопада 2020 року

**Голові Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг
Тарасюку В.В.**

*Щодо встановлення тарифів
ПрАТ «НЕК «Укренерго» на 2021 рік*

Шановний Валерію Володимировичу!

Від імені Американської торгівельної палати в Україні (далі – Палата) та Асоціації "Європейсько-українське енергетичне агентство" (далі – ЄУЕА) висловлюємо щиру повагу та просимо прийняти коментарі та пропозиції до проекту постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) «Про встановлення тарифу на послуги з передачі електричної енергії ПрАТ «НЕК «Укренерго» на 2021 рік» та проекту постанови НКРЕКП «Про встановлення тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління ПрАТ «НЕК «Укренерго» на 2021 рік» (далі – проекти постанов), які схвалені НКРЕКП на засіданні 11 листопада 2020 року.

Як зазначено в супровідних документах до проектів постанов, ці проекти були підготовлені за результатами опрацювання Департаментом із врегулювання відносин у сфері енергетики наданих ПрАТ «НЕК «Укренерго» заяв та доданих до них документів для встановлення тарифів із додатковим обґрунтуванням ПрАТ «НЕК «Укренерго» статей структури тарифів, а також за результатами здійсненого Департаментом перерахунку розміру складових зазначених тарифів.

Компанії-члени Палати та ЄУЕА ознайомились зі змістом оприлюднених НКРЕКП обґрунтувань та матеріалів до проектів постанов та вважають, що прийняття проектів постанов у редакціях, що схвалені НКРЕКП на засіданні 11 листопада 2020 року, призведе до виникнення суттєвих ризиків для суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з відновлюваних джерел енергії (далі – виробники ВДЕ) з огляду на наступне.

1. Розрахунок тарифу на послуги з передачі електричної енергії та тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління (далі – Тарифи) здійснено на підставі «базового варіанту проекту Прогнозного балансу електроенергії об'єднаної електроенергетичної системи України на 2021 рік».

На думку компаній-членів Палати та ЄУЕА, такий підхід Регулятора виглядає незрозумілим, оскільки 4 листопада 2020 року в.о. Міністра енергетики було затверджено Прогнозний баланс електроенергії об'єднаної електроенергетичної системи України на 2021 року¹. При цьому, значення окремих показників, які використані Регулятором для розрахунку Тарифів, не відповідають значенням показників затвердженого Прогнозного балансу електроенергії на 2021 рік (зокрема, щодо показників прогнозованого обсягу виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, прогнозного обсягу імпорту електричної енергії).

Так, відповідно до затвердженого Прогнозного балансу електроенергії на 2021 рік прогнозований обсяг виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії становить 13 375 млн кВт-год, у т.ч.:

¹ <http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/doccatalog/document?id=245487360>

• Вітрова електростанція (далі – ВЕС)	5 400 млн кВт-год
• Сонячна електростанція (далі – СЕС)	6 760 млн кВт-год
• Гідроелектростанція (далі – ГЕС), що працюють за «зеленим» тарифом	255 млн кВт-год
• Інші	960 млн кВт-год

Однак, Регулятор в обґрунтуваннях зазначає, що в 2021 році прогнозний обсяг виробництва електричної енергії з альтернативних джерел становитиме 13 175 млн кВт-год та прогнозний обсяг генерації електричної енергії приватними домогосподарствами – 680 млн кВт-год.

Відповідно, відкорегування потребують складова статті 4.2 «витрати на виконання спеціальних обов’язків для забезпечення загальносуспільних інтересів із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, крім приватних домогосподарств» та стаття 7 «усього витрат (необхідний дохід)» у складі тарифу на передачу електричної енергії, прогнозні обсяги передачі електричної енергії та безпосередньо ставки Тарифів на 2021 рік.

2. Відповідно до інформації, опублікованої на офіційному веб-сайті Міністерства енергетики, передбачені в Прогнозному балансі обсяги виробництва електроенергії СЕС та ВЕС враховують можливі обмеження виробництва електричної енергії СЕС і ВЕС на рівні 1,5 млрд кВт-год².

Регулятор визначив витрати на послугу зі зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом або за аукціонною ціною, у складі тарифу на передачу електричної енергії (п. 5 структури тарифу) на рівні 2 679 952 тис. грн. Такий розмір витрат відповідає розрахунку ПрАТ «НЕК «Укренерго», який міститься в опублікованих Регулятором матеріалах та здійснений виходячи з прогнозного обсягу обмеження виробництва електроенергії СЕС та ВЕС в обсязі 2 015 млн кВт-год та середньозваженої ціни ринку на добу наперед (далі – РДН) 1330 грн/МВт-год.

Розрахунок зазначених витрат базується на значно вищих прогнозних обсягах обмеження виробництва електричної енергії СЕС та ВЕС, ніж визначено Прогнозним балансом на 2021 рік. Крім того такий розрахунок не відповідає Закону України «Про ринок електричної енергії», яким встановлено, що з 1 січня 2021 року «вартість послуги із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом або за аукціонною ціною, наданої в результаті виконання команди оператора системи передачі, дорівнює вартості електричної енергії, не відпущеної таким виробником за «зеленим» тарифом або за аукціонною ціною», а не ціні РДН.

Отже, стаття 5 «витрати на послугу зі зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом або за аукціонною ціною» у складі тарифу на передачу електричної енергії повинна визначатися на підставі прогнозного обсягу обмеження виробництва електроенергії СЕС та ВЕС на 2021 рік в обсязі 1,5 млрд кВт-год та відповідного розміру «зеленого» тарифу.

3. При визначенні складової витрат 4.2 «із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, крім приватних домогосподарств» у сумі 24 171 663 тис. грн у складі тарифу на передачу електричної енергії здійснено помилкове зменшення суми таких витрат на прогнозні витрати на послугу зі зменшення навантаження виробником з ВДЕ (на 2 679 952 тис. грн).

На думку компаній-членів Палати та ЄУЕА, таке зменшення є неприпустимим, оскільки прогнозні обсяги виробництва електричної енергії СЕС та ВЕС, які передбачені у Прогнозному балансі електроенергії на 2021 рік, вже враховують можливі обмеження виробництва електричної енергії СЕС і ВЕС на рівні 1,5 млрд кВт-год³.

² http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=245486936

³ http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=245486936

4. При розрахунку тарифу на передачу електричної енергії не передбачені витрати на оплату виробникам з ВДЕ вартості електричної енергії, не відпущеної у результаті виконання ними в 2019 та 2020 роках команд оператора системи передачі на зменшення навантаження.

Відповідно до статті 68 Закону України «Про ринок електричної енергії», вартість електричної енергії, не відпущеної виробником електричної енергії, який здійснює продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом відповідно до цього Закону, або виробником, який за результатами аукціону набув право на підтримку, у результаті виконання ним команди оператора системи передачі на зменшення навантаження, відшкодовується такому виробнику за встановленим йому «зеленим» тарифом або за аукціонною ціною, крім випадків надання таких команд у разі системних обмежень, що є наслідком дії обставин непереборної сили.

Згідно з пунктом 2 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» від 21 липня 2020 року № 810-ІХ, до запровадження з 1 січня 2020 року послуги із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом або за аукціонною ціною вартість електричної енергії, не відпущеної за «зеленим» тарифом або за аукціонною ціною виробником з ВДЕ у результаті виконання ним команди оператора системи передачі на зменшення навантаження, відшкодовується такому виробнику оператором системи передачі.

Оскільки на сьогодні на користь виробників з ВДЕ і) не здійснено жодного платежу з оплати вартості електричної енергії, не відпущеної такими виробниками у результаті виконання ними команди оператора системи передачі на зменшення навантаження у 2019-2020 рр., ii) структурою тарифів ПрАТ «НЕК «Укренерго» не передбачено здійснення таких платежів в 2020 році, компанії-члени Палати та ЄУЕА вважають за необхідне врахувати відповідні витрати у складі тарифу на передачу електричної енергії на 2021 рік.

5. При розрахунку складової витрат 4.2 «із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, крім приватних домогосподарств» не врахована компенсація прогнозних витрат Гарантованого покупця, пов'язаних із врегулюванням небалансів електричної енергії виробників з ВДЕ, які входять до складу балансуєчої групи Гарантованого покупця.

Відповідно до статті 65 Закону України «Про ринок електричної енергії», зазначені витрати Гарантованого покупця включаються до вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, яка надається Гарантованим покупцем оператору системи передачі.

6. Відповідно до опублікованої Міністерством енергетики, Регулятором та ПрАТ «НЕК «Укренерго» інформації, ПрАТ «НЕК «Укренерго» здійснює активні дії щодо залучення в державних банках кредитних коштів у розмірі близько 10 млрд грн для часткового погашення заборгованості перед Гарантованим покупцем та спрямування коштів на розрахунки з виробниками з ВДЕ.

Компанії-члени Палати та ЄУЕА підтримують таку ініціативу, оскільки це дозволить, з одного боку, розпочати виконання положення Меморандуму щодо погашення заборгованості перед виробниками з ВДЕ, що виникла до 1 серпня 2020 року (в частині погашення 40% заборгованості у 4-му кварталі 2020 року), а з іншого – зменшить навантаження на тариф на передачу електричної енергії та кінцевих споживачів. В той же час, компанії-члени Палати та ЄУЕА наголошують, що при розрахунку статті 2 «Фінансові витрати» у складі тарифу на передачу не враховані витрати ПрАТ «НЕК «Укренерго», пов'язані із залученням та обслуговуванням таких кредитних коштів. Крім того, у статті 3 «витрати з прибутку» (складова 3.1.2 «на повернення залучених коштів») не враховані суми для повернення в 2021 таких кредитів (або їх частини).

7. В опублікованому обґрунтуванні до проекту постанови про встановлення тарифу на передачу електричної енергії зазначено, що у розрахунку складової витрат 4.2 «із забезпечення збільшення частки

виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, крім приватних домогосподарств» врахована прогнозована сума дефіциту коштів Гарантованого покупця від виконання спеціальних обов'язків (далі – PSO) на ринку електричної енергії по населенню на 2021 рік у розмірі 3 306 475 тис грн. При цьому, зазначено, що розрахунок здійснено за перехідною моделлю PSO та з урахуванням скорочення перехресного субсидіювання.

Компанії-члени Палати та ЄУЕА просять проінформувати, яким чином можна ознайомитись з перехідною моделлю PSO, а також зазначити, яким державним органом та коли визначені/затверджені (або плануються до затвердження) заходи зі скорочення перехресного субсидіювання, склад та терміни виконання таких заходів.

З огляду на зазначене, просимо Вас врахувати коментарі та зауваження експертів компаній-членів Палати та ЄУЕА із зазначених питань при доопрацюванні проекту постанови НКРЕКП «Про встановлення тарифу на послуги з передачі електричної енергії ПрАТ «НЕК «Укренерго» на 2021 рік» та проекту постанови НКРЕКП «Про встановлення тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління ПрАТ «НЕК «Укренерго» на 2021 рік».

Експерти компаній-членів Палати та ЄУЕА висловлюють щиру повагу та й у подальшому готові сприяти Регулятору у просуванні реформ на ринку електричної енергії.

У разі виникнення будь-яких питань, пов'язаних із цим листом, будь ласка, звертайтеся до Олександри Гуменюк, директора ЄУЕА, oleksandra.gumeniuk@euea-energyagency.org, або Тетяни Трачук, молодшого менеджера Палати з питань стратегічного розвитку (енергетика, відновлювальні джерела енергії) за телефоном 050-445-55-49 або електронною адресою ttrachuk@chamber.ua.

З глибокою повагою,

**Президент
Американської торгівельної
палати в Україні**

Андрій Гундер

**Директор
Європейсько-українського
енергетичного агентства**

Олександра Гуменюк

